

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Mashelə Ma Anfəm ɲa Raru Ta Amari Ma Rawuni Kəpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kasəthne ayiki a komane an fəm akəpet, ɔwa yi amari məthənanə a komane ɲa-e, ɲa yi angbeth ɲa rawankom, malompi, yi mathəfəl ka nərɔ.

Ɔwa, ka kala agbap yi kasay amari ma anfəm akəpet ma po kara kadifəthane ake po ləsər tatemp ta anfəm akəpet, ɔwa kə po kara ka raru are, pə yi nanra anfəm akəpet manba nan rawankom ra kafəf, katəŋ edina, kəte ba rənes kəpa ye, ane ɲa tha yi mafela ma anfəm akəpet thəŋ be nərɔ. Ɔwa ɔ fisa ti, kama a te gbəndar anfəm rə tay o tay be mə yə ɲa an thənthone tə kəfumpər ane bəť anfasə mə thalər ɲa-e, ɔwa tasoma, a yi təkə bəť etə məkunkəla ɲa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akera ake dər o dər, təkə yə tathəf ta raru be təmanə. Ɔwa tasoma anfəm ɲa tathəf be an wopane ka raru, an bəť ka masekrane man təkə beŋ kama an gbasi ɔfu fəlen malane ma kasəŋ anfəm akəpet amari akomane ɲa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runinjanj, yi bom ɲan a thənanə. Ɔwa an beŋ təkə səkə ro di rawankom yi mayi makolo ma anfəm akəpet.

Ɔwa rokəm kati be tathəf ate yi ka anənki ane, təsəne kəpa, ta tə wopane rəkin yi tathəf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anfəm akəpet yi rawankom tan.

Ɔwa anpo beŋ tə kəyi kasəthne amari ame yi rawankom are, ya yi ankolə ɲa masekrane ame.

Tasoma Akamathə ka Anfəm ɲa Raru kə Thasa

Akera Ake kəpa :

Mashelə ma kasəŋ amari a komane anfəm akəpet ame, ma yi ɔtəma wa wuni o wuni yi ka tathəf ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bəť masekrane ame rə mərə aləkə be, rə kəthəkəsə anfəm akəpet kama an səkə kayikis amari a komane anfəm akəpet yi rawankom tan ro di, kətəŋ ka ane yi ka tathəf ro kor yi ane yi ka tathəf təbran. Kama anfəm be ka raru an wop masekrane ame. Ɔwa kama an səthne, yi kəwop masekrane ame kətəŋ ka anfəm ɲa tathəf yi ka anənki ane yi kətəŋ ka anfəm be man kaman-e :

1. Anəkəl Atətəkə

A kom anfəm akəpet be ɲa athənanə yi rawankom. Ɔwa an ba məmari məthənanə. Ɔwa an ba məfith yi təchemp. Chiyan, an yi təkə gbasi ankos ɲan mə kəpa ɲa təkə.

2. Anəkəl beka mareŋ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rawankom, yi mamari a bəť ka masekrane ame, kama a te say kə ta abənsə, mayi ma ander ɲəŋ, kəpa uwan duni thaləm wunibom, səthləm atənt man fəf, anɲina man tan, thaləm kəpa angbap an yi, təkə ate mə wop ka amera ɲəŋ, anthəf ɲəŋ, thaləm anbənsə ɔ wur, tə mənə, ta ro a kom kə-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sə, a ye təkə yə kə agbap tə kəpa angbap ane rə yi, amari ɔ təma, thaləm matəma ma anthəf, thaləm angbap ɔwuni ɔ yi-e, thaləm kəpa anthəf ane po chiya ka anyethe nati, thaləm a tan ɲi masheheke, anji ro ratha ka athəf aləm, thaləm an baye ate ma yə ka anyethe nate.

3. Anəkəl beka məsas

Wuni o wuni ɔ ba Amari ta Aɲesəm ɲəɲ, raɠwankom rəɲ yi kaɲisəs Aɲesəm ɲəɲ.

4. Aɲsəkəl beka maɲlə

A ye sə təkə wop wuni rətar, thaləm kəyis kə məshekə. A ye sə təkə wop wuni, kəthila atar də rəɲ o rəɲ. Kəthila aɲfəm ka ratar a yi təkə gbɲe ki.

5. Aɲsəkəl beka tamath

A ye təkə thalər, kəsəmpar, thaləm kəgbalo wuni ka Aɲfəsə rəkəm.

6. Aɲsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba Amari mən a yi təkə sən kə kətanɲane ka aɲthə-e.

7. Aɲsəkəl beka tamthəderən

Aɲfəm Akəpet a thənane teri ro der ka aɲthə. Ɔwa aɲ ba Amari ma kama aɲthə aɲ gbəpər ɲa. Ɔwa aɲ ba Amari ma kama aɲthə aɲ bum ɲa kəwur ka aɲe mə yə ɲa aɲgbay; ta aɲe məshim məsekrane ame, thalə m təkə yə aɲfəm aləm aɲ ləsər məsekrane ame.

8. Aɲsəkəl beka tamthəresas

Wuni o wuni ɔ ba Amari kama a thonkane kə ta bepi wuni o wuni ɔ kathi kə Amari mən ka rəwuni kəpet kətanɲane ka aɲ thə.

9. Aɲsəkəl beka tamthəreɲanlə

A ye təkə barkar wuni ka Aɲfəsə. A ye təkə bot kə dər ɔfenane thaləm kəfitha kə rathəf atel ka ma te mə yema.

10. Aɲsəkəl beka təfət

A yi təkə sən wuni o wuni afere a thənane suɔ kə eləɲs ka aɲbare ɲa aɲthonkas gberkethe mə te yə aɲgbay ka kaɲgbəngbən Amari mən yi aɲgbəthe ɲəɲ, yi maləs thaləm taləs a pa tə yə-e.

11. Aɲsəkəl beka təfət ɲin

1. Ɔwa wuni o wuni a po bot ka aɲbare ɲa aɲthonkas be ta maləs a pa mə yə-e, a ye təkə gbasi kəpa ate a ləm kəpa tə yu-e tətən, haɲ thas a po gbəngbən yi kələfthi ləfthi. Ɔwa a sən kə aɲfere ɲa kathonka kama ɔ kathineka ate a den kə. Ɔwa thas a bəp kəpa ate a l m tətən yenka ma wop kə ten.

2. Ɔwa a ye təkəwop wuni ka aɲthə ka maləs ame pəyi ɔ botə ri mata mən, pə ka aɲthə ɲa aɲthəf ɲəɲ-o, thaləm aɲthəf atel ka aləkə a yə maləs mati-e. Ɔwa a ye təkə thalər wuni pə thas mə to a bot təkəthalər wuni məshim aɲthə ka aɲləkə ɔ shim aɲthə-ɔ.

12. Aɲsəkəl beka təfət marən

A ye təkə bot kəsən ka aɲgbundu, aɲbənshə, mayira thaləm ate mə gbal, ɔwa kəsambos ayiki tən yi aɲes ɲə Afina. Ɔwa wuni o wuni ba Amari ma ka yə aɲthə aɲ chimɔ kə ka aɲe mə bot kə kəsən-e.

13. Aɲsəkəl beka təfət məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba raɠwankom ra kakəne ro ɔ yema yi kəbot məyira mən ro ɔ yema-e ra thəf o thəf.

2. Ɔwa wuni o wani ɔ ba Amari ma katey hali ro a kom kə-e təkə kəne ro ɔ yema-e, thaləm kəkalane ro ɔ wur-e.

14. An̄səkəl beka təfət maŋle

1. Wuni o wuni ə ba Amari ma kaɣbuke ə kə man̄kne ra Athəf Aləm, kama a te dif kə.
2. Əwa a ye təkə n̄y kə Amari Ame ta salata efəf eyay yay, thaləm rə tətək tələm tə wəŋ rapəlitikis, thaləm tətək te ləsər mathank ma Anyunayted Neshən.

15. An̄səkəl bəka təfət tamath

1. Wuni o wuni ə ba Amari təkŋ yira ka An̄thəf n̄ŋ.
2. Əwa wuni ə baye mari təkə kaθi əkos kəŋ Amari ma kayi ukin ka an̄thəf n̄ŋ, thaləm kəbent kə kama ə te shinkar kayi ukin ka An̄thəf ə te yema.

16. An̄səkəl bəka təfət tamthrukin

1. An̄fəm aruni yi an̄fəm abom po tēna-e, an̄ ba mari təkə nantane m̄ to an̄ yema-e; təkə te kələne ta Abənsha, An̄thəf, thaləm An̄dina kama an̄ t̄pi talek tan̄.
2. Əwa a ye təkə n̄t wuni kə kəne bala ka əwe ə te yema. An̄e m̄nantane-e, an̄ yi təkə bēŋ ka mayema maŋ.
3. Əwa ma p̄yi ralek ra mayira ra yi kaboth ka Akələn̄ kələn̄ ka mayirane-e, an̄ə ka Akələn̄ bē yi ka An̄thəfe, a yi təkə bum̄ n̄a d̄ə rōŋ o rōŋ maŋ yema yatha-e.

17. An̄səkəl bəka təfət tamthəderən̄

1. Wuni o wuni ə ba Amari təkə ba Aken̄ kəŋ kən̄ son. Əwa ə gbəli s̄ə kal ba Aken̄ yi afəm aləm̄ŋ.
2. Əwa wuni ə baye mari təkə kaθi kə ki ra f̄əs̄ə r̄əkom.

18. An̄səkəl beka təfət tamthresas

Wuni o wuni ə ba Amari ma rawankom ra katəmtəmne to ə yema, enane yəŋ yi An̄dina ə yema wop-e. Wa ə ba Amari ma kashinkar An̄dina ə yema, yi malane m̄ŋ. Əwa ə ba rawankom ra kathəksa, kabatho, katan̄an̄e yi kəthəksa malane m̄ŋ p̄yi kəŋ son-o, ka Akələn̄ kələn̄ yi afəm aləm-o, d̄er əgberkethe-o, thaləm ka An̄ gbundu n̄ŋ.

19. An̄səkəl beka təfət tamthreŋanle

Wuni o wuni ə ba rawankom ra Ate ə t̄əma yi kaf̄əf Ate ə yema-e. Əwa rawankom Are ə ba ri təkə b̄ət Ate ə nan̄e kə t̄ə bot kə kə s̄əŋ yi kəthens, thaləm k̄əsak̄əθi t̄əra yi et̄əmtəmne d̄ə rōŋ o rōŋ kə təkələne ro ə yi-e.

20. An̄səkəl beka kəgba

1. Wuni o wuni ə ba Amari ma kawop m̄əgbane m̄əthəf̄əl yi kəkulune an̄e ə yema-e.
2. A ye təkə f̄əsar wuni kama ə kəkulune ka Ate ə te yema-e.

21. An̄səkəl beka kəgba n̄in

1. Wuni o wuni ə ba Amari ma kaɣbasi aɣbaɣ ka An̄kwament̄ n̄a an̄thəf n̄ŋ, k̄ətan̄ ka k̄əŋəŋ gben̄ thaləm ka əwe ə thithe.
2. An̄kwament̄ An̄ yi tək̄ətan̄ane Ate an̄fem an̄ yema-e. Əwa mayema Ame an̄ t̄ə t̄ərine n̄a ka katente thith an̄e an̄ yema-e, ka an̄gbundu. Əwa a ye təkə penshane Amari ma wuni o wuni po b̄ək t̄əki thith wuni-e, kama ə thith əwe ə yema ə t̄əma ta At̄əŋ.

3. [Missing?]

22. An̄səkəl beka kəgba marəŋ

Ɔwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəŋ ka an̄fəm Akəpet-e, ɔ ba Amari ma kamarane kə kama pəfisa kə kətəŋ ka emar ya an̄thəf, emar ya tathəf tətəl, kətəŋane ka mə to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəŋ ka an̄kos n̄əŋ.

23. An̄səkəl beka kəgba esas

1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba Amari ma kaworək mapanth, rawankom ra kathith kə rəmapanth yi ka ɔlompi wati kama ate penshane kəsəŋ wuni mapanth.

2. Ɔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba Aram Athənanə bepi an̄ yə məpath məthənanə kəte tə Agbay.

3. A yi təkə ram wuni o wuni Aram Afinə mə gbəli səŋ kə ayiki təŋ ka ralek rəŋ yi kəmar matay mələm ɔ yi təkə yə ka Akələŋ kələŋ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba Amari təkə kulunə, thaləm kətəpi Anənki mə chimə kə kama ɔ səthə Aram Afinə ka mapanth mə worək-e.

24. An̄səkəl beka kəgba manlə

Wuni o wuni ɔ ba Amari ma kafothanə kəwur kayə mapanth to ɔ yema. Ɔwa ɔ ba Amari ma kasəŋ kə Aləkə mə fothanə Aləkə o ləkə.

25. An̄səkəl beka kəgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba Amari ma kayi uyenki mader, yi kabər kəŋ. Ɔwa an̄ yi təkə ba ɛdi ebeki, ɛyet ɛwəŋ, an̄seth kayi, təl ebeki, emar ya an̄thəf. Ɔwa ɔ yi təkə səthə Amar ka An̄ləkə mə te yi rə məpanth-e, thaləm utuy, bepi ɔ səke ulopane, thaləm kəsəke ubora, ubaki, ɔwa səthələm ma mə tə sə gbəli worək ka an̄yethe n̄əŋ.

2. An̄komra yi an̄fəth be a yi təkə səŋ n̄a məmari məthəkəŋ. An̄fəth an̄e ma kom ka ka te tha nantane yinka te tha nantanəŋ, a yi təkə səŋ n̄a emar ɛthənənə.

26. An̄səkəl beka kəgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba Amari ma k ayəkə ɔKaran A yi təkə yə wath o wath ɔ pon ka karan ka Ataranthe təfeth. Kere kathəkəs tatol yi kakaran kəboli rəkəm a yi təkə səŋ ki ka an̄fəth an̄e gbəli thəkəs yi kakaran kati.

2. Ɔwa kakaran a yi təkə yə ki kama kə gbəli mar ɔwuni kama ɔ kə rodi, tə kabər ayiki təŋ yi rawankom rəŋ. Ɔwa kəyi təkə gbəli kara kə kəsəthranə emera, kamuyane, kə kara rəyathki kətəŋ ka ta bona ta Araru, an̄fəm Akəpet, ɛdina egbaske gbaske, ɔwa yi kə kara məthəfəl mə to An̄yunatəd Neshon an̄ yema-e.

3. An̄komra an̄ ba Amari ma kathith ko kə karan̄ kan̄ yema an̄fəth n̄an̄ an̄ karan̄-e.

27. An̄səkəl beka kəgba tamthəderəŋ

1. Ɔwa wuni o wuni ɔba Amari ma katan̄ makur ma an̄fəm n̄əŋ Ame ɔ yema-e, yi ka Akələŋ kələŋ ɔ yi-e. Ɔ yi təkə yanthənə matay Ame, ɔwa ɔ yi təkə mar kama mə kə ro di ka məyən̄.

2. Wuni o wuni ɔ ba Amari ma kəbum mayi, mayet Ame ɔ bempa yi Atafa ate kənəŋ ɔ gbal-e.

28. An̄səkəl beka kəgba tamthresas

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba Amari ma katan̄anə an̄e ɔ yema pəyi ka an̄thəf n̄əŋ rəkər-o, thaəm rə təthəf tətəl ro mə gbəli səthə an̄fere n̄a ka səthə matay Ame be a gbal ka masekrane Ame ka rawankom rəŋ kəyankan̄.

29. An̄səkəl beka kəgba tamthreṇaṇle

1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba An̄gbethe ṇa təkə mar Akələn̄ kələn̄ ɔ səthə rawankom be ɔ po teṇa yi kəwur ṇaṇieṇ.
2. Ɔwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba Amari yi rawankomrən̄, ta tala ti kəpa ɔ yi ro ratha ka A ṇthə. Ɔwa ɔ yi təkə yikis Amari yi rawankom ra an̄kos ṇəṇ. Ɔwa ɔ an̄fəm ṇa rawankom.
3. Ɔwa Amari Ame yi rawankom Are, e sən̄ ye wuni mari təkə te taṇane maḃotəs ma An̄yunayted Neshən.

30. An̄səkəl beka kəgba təfət

Ɔwa Ate yi ka masekrane Ame be, a ye təkə gbasi ti təkə səm̄par An̄thəf, wuni o wuni, thaləm Anənki ṇa An̄fəm, thaləm təkə kasara Amari yi rawankom yi ka masekrane Ame.
